

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (hatodik tanács)

2019. június 6.*

„Előzetes döntéshozatal – Polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés – 1215/2012/EU rendelet – 66. cikk – Időbeli hatály – 44/2001/EK rendelet – Tárgyi hatály – Polgári és kereskedelmi ügyek – Az 1. cikk (1) bekezdése és (2) bekezdésének a) pontja – Kizárt tárgykörök – Házassági vagyoni jog – 54. cikk – Az eredetileg eljáró bíróság által meghozott határozat végrehajthatóságát igazoló tanúsítvány kiállítása iránti kérelem – *De facto* élettársi kapcsolatból származó vagyoni jogi rendszer megszűnéséből eredő követelést érintő bírósági határozat”

A C-361/18. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Szekszárdi Járásbíróság (Magyarország) a Bírósághoz 2018. június 5-én érkezett, 2018. május 16-i határozatával terjesztett elő a

Weil Ágnes

és

Gulácsi Géza

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (hatodik tanács),

tagjai: C. Toader tanácselnök (előadó), A. Rosas és M. Safjan bírák,

főtanácsnok: M. Bobek,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a magyar kormány képviseletében Fehér M. Z., meghatalmazotti minőségben,
- a cseh kormány képviseletében M. Smolek és J. Vlácil, meghatalmazotti minőségben,
- a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviseletében M. Heller és Tokár A., meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: magyar.

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2012. L 351., 1. o.) 1. cikke (1) bekezdésének és (2) bekezdése a) pontjának, valamint 53. cikkének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Magyarországon lakóhellyel rendelkező Weil Ágnes és az Egyesült Királyságban lakóhellyel rendelkező Gulácsi Géza között folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, amelynek tárgya az 1215/2012 rendelet 53. cikkében előírt tanúsítványnak az utóbb említett személlyel szemben hozott jogerős határozat végrehajtása céljából való kiállítása.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 44/2001/EK rendelet

- 3 A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet (HL 2001. L 12., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 42. o.; helyesbítések: HL 2006. L 242., 6. o.; HL 2011. L 124., 47. o.) (16)–(18) preambulumbekkezdése szerint:

„(16) Az igazságszolgáltatás iránt a Közösségben táplált kölcsönös bizalom azt indokolja, hogy a tagállamokban hozott határozatokat – a vitás eseteket kivéve – automatikusan, bármilyen külön eljárás nélkül elismerjék.

(17) Ugyancsak a kölcsönös bizalom elve alapján az egyik tagállamban hozott határozat más tagállamban történő végrehajtására szolgáló eljárásnak hatékonynak és gyorsnak kell lennie. E célból a határozat végrehajthatóságát megállapító nyilatkozatot a rendelkezésre bocsátott iratok tisztán formai ellenőrzését követően gyakorlatilag automatikusan ki kell bocsátani anélkül, hogy a bíróság lehetőséget kapna arra, hogy hivatalból a végrehajtást e rendelet alapján kizáró okra hivatkozzon.

(18) A védekezés jogának tiszteletben tartása érdekében az alperesnek lehetőséget kell adni arra, hogy mindkét fél meghallgatását biztosító eljárás során jogorvoslatot [helyesen: jogorvoslati kérelmet] nyújtson be a végrehajthatóság megállapítása ellen, amennyiben úgy véli, hogy végrehajtást kizáró ok áll fenn. A felperes részére is biztosítani kell a jogorvoslat lehetőségét arra az esetre, ha a végrehajthatóság megállapítása iránti kérelmét elutasították.”

- 4 E rendelet 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) E rendeletet polgári és kereskedelmi ügyekben kell alkalmazni a bíróság jellegére való tekintet nélkül. E rendelet nem terjed ki különösen az adó-, vám- vagy közigazgatási ügyekre.

(2) E rendelet nem vonatkozik:

a) természetes személyek személyi állapotára, jog- és cselekvőképességére, házassági vagyoni jogra, végrendeletre és öröklésre;

[...]"

5 Az említett rendelet 53. cikke értelmében:

„(1) Az elismerést vagy a végrehajthatóság megállapítását kérelmező félnek be kell mutatnia a határozatnak a hitelessége megállapításához szükséges feltételeknek megfelelő másolatát.

(2) A végrehajthatóság megállapítását kérelmező félnek az 55. cikk sérelme nélkül az 54. cikkben említett tanúsítványt is be kell mutatnia.”

6 Ugyanezen rendelet 54. cikke a következőket írja elő:

„A határozathozatal helye szerinti tagállam bírósága vagy hatáskörrel rendelkező hatósága bármely érdekelt fél kérelmére az e rendelet V. mellékletében szereplő formanyomtatványnak megfelelő tanúsítványt bocsát ki.”

7 A 44/2001 rendelet 55. cikke az (1) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„Ha az 54. cikkben említett tanúsítványt nem mutatják be, a bíróság vagy hatáskörrel rendelkező hatóság annak bemutatására határidőt szabhat, elfogadhat azzal egyenértékű okiratot, vagy, ha úgy véli, hogy elegendő információval rendelkezik, eltekinthet azok bemutatástól [helyesen: bemutatásától].”

Az 1215/2012 rendelet

8 Az 1215/2012 rendelet 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) E rendeletet polgári és kereskedelmi ügyekben kell alkalmazni a bíróság jellegére való tekintet nélkül. Ez a rendelet nem terjed ki különösen az adó-, vám- vagy közigazgatási ügyekre, vagy az államnak a közhatalmi jogosítványai gyakorlása (*acta iure imperii*) során végrehajtott intézkedéseire vagy mulasztásaira vonatkozó felelősségre.

(2) E rendelet nem vonatkozik:

a) természetes személyek személyi állapotára, jog- és cselekvőképességére, házassági vagyoni jogra, illetve az olyan kapcsolatból eredő vagyoni jogra, amelyet az adott kapcsolatra alkalmazandó jog szerint a házasságával [helyesen: házasságához] hasonló joghatásúnak tekintenek.

[...]"

9 E rendelet 66. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) E rendelet kizárólag [a] 2015. január 10. napján vagy azt követően indított eljárásokra, az alaki követelményeknek megfelelően az említett napon vagy azt követően kiállított vagy nyilvántartásba vett közokiratokra és az említett napon vagy azt követően jóváhagyott vagy megkötött perbeli egyezségekre alkalmazandó.

(2) A 80. cikk ellenére továbbra is a 44/2001/EK rendelet alkalmazandó azokra a 2015. január 10. előtt indított eljárásokban hozott határozatokra, az alaki követelményeknek megfelelően az említett napot megelőzően kiállított vagy nyilvántartásba vett közokiratokra és az említett napot megelőzően jóváhagyott vagy megkötött perbeli egyezségekre, amelyek az említett rendelet hatálya alá tartoznak.”

A magyar jog

A bírósági végrehajtásról szóló törvény

- 10 A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény a 31/C. §-a (1) bekezdésének g) pontjában a következőket írja elő:

„Az első fokon eljáró bíróság kérelemre kiállítja [...] az 1215/2012/EU rendelet 53. cikke szerinti tanúsítványt az 1215/2012/EU rendelet I. mellékletében közzétett formanyomtatvány felhasználásával.”

A Polgári Törvénykönyv

- 11 A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvénynek a kérelmezett végrehajtás tárgyát képező határozat meghozatalának időpontjában alkalmazandó változata (a továbbiakban: Polgári Törvénykönyv) „A kötelmi jog” címet viselő negyedik része XLVI. fejezete „A közös háztartásban élők vagyoni viszonyai” című 3. pontja 578/G. §-ának (1) és (2) bekezdésében a következőképpen rendelkezett:

„(1) Az élettársak együttélésük alatt a szerzésben való közreműködésük arányában szereznek közös tulajdont. Ha a közreműködés aránya nem állapítható meg, azt azonos mértékűnek kell tekinteni. A háztartásban végzett munka a szerzésben való közreműködésnek számít.

(2) Ezeket a szabályokat kell alkalmazni – a házastársak és a bejegyzett élettársak kivételével – a közös háztartásban élő más hozzátartozók vagyoni viszonyaira is.”

- 12 A Polgári Törvénykönyvnek a „Záró rendelkezések” című hatodik részében foglalt 685/A. § a következőket írta elő:

„Élettársi kapcsolat áll fenn két olyan házasságkötés vagy bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése nélkül közös háztartásban érzelmi és gazdasági közösségben (életközösségben) együtt élő személy között, akik közül egyiknek sem áll fenn mással házassági életközössége, bejegyzett élettársi életközössége vagy élettársi kapcsolata, és akik nem állnak egymással egyenes ági rokonságban vagy testvéri, féltestvéri kapcsolatban.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 13 Weil Á. és Gulácsi G. a Polgári Törvénykönyv 685/A. §-a értelmében vett, bejegyzés nélküli élettársak voltak, akik a 2002 februárjától 2006 októberéig tartó időszakban együtt éltek.
- 14 A Szekszárdi Városi Bíróság (Magyarország) a 2009. április 23-án jogerőssé és végrehajthatóvá vált ítéletében Gulácsi G.-t arra kötelezte, hogy késedelmi kamatokkal együtt fizessen meg Weil Á. részére 665 133 magyar forintnak (HUF) (hozzávetőleg 2060 euró) megfelelő összeget a *de facto* élettársi kapcsolatukból származó vagyonközösségi rendszer megszűnése alapján.
- 15 Weil Á. e követelés megfizettetése érdekében Gulácsi G. ellen Magyarországon végrehajtási eljárást indított, amely eredménytelenül zárult, mivel ezen utóbbi személynek nem volt vagyona.

- 16 Weil. Á., akinek tudomása volt arról, hogy Gulácsi G. 2006 óta az Egyesült Királyságban él, és ott rendszeres jövedelemmel rendelkezik, 2017. november 22-én a 2009. április 23-i ítéletet meghozó Szekszárdi Járásbíróságnál (Magyarország) kérelmezte, hogy e bíróság az említett ítélet végrehajtása céljából állítsa ki az 1215/2012 rendelet 53. cikkében említett tanúsítványt.
- 17 A kérdést előterjesztő bíróság, amelynek e kérelemről határoznia kell, kételyeket táplál először is azt illetően, hogy az 1215/2012 rendelet 53. cikkében említett tanúsítvány kiállításakor van-e lehetősége vizsgálni, hogy a 2009. április 23-i ítélethez vezető kereset e rendelet hatálya alá tartozik-e.
- 18 E tekintetben azzal érvel, hogy a végrehajthatóvá nyilvánítási eljárásnak az 1215/2012 rendelet általi eltörlése azzal a következménnyel jár, hogy a címzett tagállam a végrehajtás iránti kérelemnek csupán a formális ellenőrzését végezheti el. Következésképpen, ha az eredeti eljárás helye szerinti tagállam bírósága az 1215/2012 rendelet 53. cikkében említett tanúsítványt automatikusan köteles kiállítani, fennáll annak a veszélye, hogy az e rendelet hatályából kizárt ügyek az említett rendelet által létrehozott végrehajtási rendszer hatálya alá kerülnek, mivel az említett rendeletben a végrehajtás megtagadásának indokai korlátozottak.
- 19 Abban az esetben, ha az 1215/2012 rendelet 53. cikkében említett tanúsítvány kiállítása nem automatikus, a kérdést előterjesztő bíróság másodszor azt kérdezi, hogy a *de facto* élettársi viszonyból eredő vagyoni jogi rendszer az e rendelet 1. cikkének (1) bekezdése értelmében vett polgári vagy kereskedelmi ügynek minősül-e, vagy az az említett rendelet hatálya alól kizárt ügyekhez kapcsolódik-e, különösen az említett rendelet 1. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében vett, olyan kapcsolatból eredő vagyoni joghoz, amelyet az adott kapcsolatra alkalmazandó jog szerint a házasságéhoz hasonló joghatásúnak tekintenek.
- 20 E tekintetben e bíróság azzal érvel, hogy a Polgári Törvénykönyv 578/G. §-ának (1) bekezdése szerint a *de facto* élettársak vagyoni viszonyai kötelmi jogviszonynak minősülnek.
- 21 Az említett bíróság azt is kiemeli, hogy az 1215/2012 rendelet 1. cikke (2) bekezdése a) pontjának magyar nyelvi változatában e rendelkezés többi nyelvi változatától eltérően az „avoir des effets comparables au mariage” [a házasságéhoz hasonló hatásokkal rendelkezik] kifejezés fordítása „a házasságé[hoz] hasonló joghatás[ú]”. Következésképpen e bíróság azt kérdezi, hogy a *de facto* élettársi kapcsolat tartalmának, vagy joghatásainak kell-e inkább jelentőséget tulajdonítani. E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy tartalmi értelemben a *de facto* élettársi kapcsolat és a házasság között nincs lényeges különbség, mindkettő érzelmi és gazdasági közösségen alapul. Ezzel szemben jogi szempontból a magyar jog az életközösség e két formáját eltérően szabályozza, többek között a közös vagyon megosztása, a tartási kötelezettség, a lakáshasználat és az öröklés tekintetében. A szociális ellátások, a családi adókedvezmény és az családi otthonteremtési támogatás tekintetében ugyanakkor nincsenek lényeges különbségek a házastársak és a *de facto* élettársak között.
- 22 E körülmények között a Szekszárdi Járásbíróság úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) Az [1215/2012 rendelet] 53. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy a határozatot hozó tagállam bíróságának a fél erre irányuló kérelme esetén a határozatról szóló tanúsítványt automatikusan, az [1215/2012 rendelet] hatálya alá tartozás vizsgálata nélkül ki kell állítani[a][?]
- 2) Amennyiben az első kérdésre adott válasz nemleges, az [1215/2012 rendelet] 1. cikk[e] (2) bekezdés[ének] a) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy a *de facto* élettársak közötti vagyoni megtérítési igény olyan kapcsolatból eredő vagyoni jogra vonatkozik, amelyet a házasságával hasonló (jog)hatásúnak kell tekinteni[?]”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az alkalmazandó rendeletről

- 23 A kérdést előterjesztő bíróság a kérdéseit az 1215/2012 rendelet tekintetében fogalmazza meg, figyelembe véve a tanúsítvány kiállítása iránti kérelem előterjesztésének időpontját, amely 2017. november 22.
- 24 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy amint az az 1215/2012 rendelet 66. cikkéből kitűnik, e rendelet többek között a 2015. január 10. napján vagy azt követően indított eljárásokra alkalmazandó, és a 2015. január 10. előtt indított eljárásokban hozott határozatokra továbbra is a 44/2001 rendeletet kell alkalmazni. Az időbeli hatállyal rendelkező rendelet meghatározásához ezért kiindulópontként azon eljárás megindításának az időpontját kell figyelembe venni, amely a kérelmezett végrehajtás tárgyát képező határozat meghozatalához vezetett, nem pedig egy későbbi időpontot, mint amilyen az ilyen határozat végrehajtható jellegét igazoló tanúsítvány kiállítása iránti kérelem időpontja.
- 25 Az alapügyben azt a határozatot, amely tekintetében a végrehajthatóságot igazoló tanúsítvány kiállítását kéri, 2009. április 23-án hozták meg. Így az említett határozathoz vezető eljárást nyilvánvalóan szintén az 1215/2012 rendelet alkalmazása szempontjából releváns időpontot, nevezetesen 2015. január 10-ét megelőzően indították meg. A magyar kormánnyal és a Bizottsággal egyetértve meg kell tehát állapítani, hogy a jelen ügy a 44/2001 rendelet időbeli hatálya alá tartozik.
- 26 Az a körülmény azonban, hogy a nemzeti bíróság az előzetes döntéshozatal iránti kérelmét formálisan az 1215/2012 rendelet bizonyos rendelkezéseire hivatkozva fogalmazta meg, az állandó ítélkezési gyakorlatból következően nem képezi akadályát annak, hogy a Bíróság megadja e bíróság számára az értelmezés minden olyan elemét, amely hasznos lehet az utóbbi előtt lévő ügy megítéléséhez, akár hivatkozott ezekre a kérdéseinek megfogalmazásában, akár nem (lásd ebben az értelemben: 2016. szeptember 29-i *Essent Belgium* ítélet, C-492/14, EU:C:2016:732, 43. pont; 2018. június 7-i *Inter-Environnement Bruxelles és társai* ítélet, C-671/16, EU:C:2018:403, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

Az első kérdésről

- 27 A jelen ítélet 23–26. pontjában megfogalmazott megfontolásokra tekintettel az első kérdést úgy kell érteni, hogy az lényegében arra irányul, hogy a 44/2001 rendelet 54. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy az olyan tagállami bíróságnak, amelyhez az eredetileg eljáró bíróság által meghozott határozat végrehajthatóságát igazoló tanúsítvány kiállítása iránti kérelmet nyújtottak be, meg kell vizsgálnia, hogy a jogvita e rendelet hatálya alá tartozik-e, vagy köteles e tanúsítvány automatikus kiállítására.
- 28 Előzetesen meg kell állapítani, hogy a jelen ügyben észrevételt előterjesztő valamennyi fél egyetért abban, hogy az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló helyzetben a bíróságot megilleti az annak vizsgálatára vonatkozó jogkör, hogy az azon határozat elfogadásához vezető jogvita, amely tekintetében a végrehajthatóságot igazoló tanúsítvány kiállítását kérelmezik, az ilyen tanúsítvány kiállítását előíró jogszabály hatálya alá tartozik-e, akár a 44/2001 rendeletről, akár az 1215/2012 rendeletről legyen szó.
- 29 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy amint az a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik, a 44/2001 rendeletben meghatározott elismerési és végrehajtási szabályok az igazságszolgáltatás iránt az Európai Unióban táplált kölcsönös bizalmon alapulnak. Ez a kölcsönös bizalom nemcsak azt követeli meg, hogy az egyik tagállamban hozott bírósági határozatokat egy másik tagállamban automatikusan elismerjék, hanem azt is, hogy az e határozatok ezen másik tagállambeli végrehajthatóságát megállapító eljárás hatékony és gyors legyen (2011. október 13-i *Prism Investments* ítélet, C-139/10, EU:C:2011:653, 27. pont).

- 30 E rendelet (17) preambulumbekzdése szerint ezen eljárás csupán a végrehajthatóságnak a címzett tagállamban való megállapításához szükséges iratok pusztán formai ellenőrzéséből állhat (2011. október 13-i Prism Investments ítélet, C-139/10, EU:C:2011:653, 28. pont).
- 31 Ehhez a 44/2001 rendelet 53. cikke szerint a valamely határozat végrehajthatóságát megállapító nyilatkozatot kérelmező félnek be kell mutatnia a határozatnak a hitelessége megállapításához szükséges feltételeknek megfelelő másolatát, valamint a rendelet 54. cikkében említett, az eredeti eljárás helye szerinti tagállam hatóságai által kiállított tanúsítványt (2011. október 13-i Prism Investments ítélet, C-139/10, EU:C:2011:653, 29. pont).
- 32 Következésképpen a 44/2001 rendelet 54. cikkében említett tanúsítványnak az a funkciója, hogy elősegítse az eredeti eljárás helye szerinti tagállamban elfogadott határozat végrehajthatóságát megállapító nyilatkozat kiállítását, szinte automatikussá téve azt, amint az a 44/2001 rendelet (17) preambulumbekzdésében kifejezetten szerepel (lásd ebben az értelemben: 2012. szeptember 6-i Trade Agency ítélet, C-619/10, EU:C:2012:531, 41. pont).
- 33 Ezen ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy annak szükségessége, hogy biztosított legyen a bírósági határozatok gyors végrehajtása, miközben fennmarad az igazságszolgáltatás iránt az Unióban táplált kölcsönös bizalom alapjául szolgáló jogbiztonság, igazolja – különösen az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló helyzetben, amelyben a végrehajtandó határozatot meghozó bíróság e határozat elfogadásakor nem határozott a 44/2001 rendelet alkalmazhatóságáról –, hogy az említett tanúsítvány kiállítása iránti kérelmet elbíráló bíróság e szakaszban vizsgálja, hogy a jogvita e határozat hatálya alá tartozik-e.
- 34 Az a körülmény, hogy az említett rendelet 55. cikke szerint az ilyen tanúsítványnak a valamely határozat végrehajtása céljából való benyújtása nem kötelező, nem teheti kétségessé a kiállítás iránti kérelmet elbíráló bíróság arra vonatkozó kötelezettségét, hogy vizsgálja azt, hogy a jogvita, amelynek keretében a határozatot meghozták, a 44/2001 rendelet hatálya alá tartozik-e.
- 35 Ezt a következtetést alátámasztja az, hogy a 44/2001 rendelet hatálya alá tartozó végrehajtási eljárás tekintetében az 1215/2012 rendelet hatálya alá tartozó végrehajtási eljáráshoz hasonlóan tilos az, hogy a címzett tagállam bírósága bármilyen további vizsgálatot végezzen azon kérdést érintően, hogy a kérelmezett végrehajtás tárgyát képező határozat meghozatalához vezető eljárás a 44/2001 rendelet hatálya alá tartozik-e, mivel az e határozat végrehajthatóságára vonatkozó nyilatkozat vitatását érintően az e rendelet által előírt indokok korlátozottak.
- 36 Ezenfelül azt is meg kell jegyezni, hogy valamely bíróság annak vizsgálatával, hogy hatáskörrel rendelkezik-e a 44/2001 rendelet 54. cikke szerinti tanúsítvány kiállítására, a korábbi bírósági eljárást folytatja, biztosítva annak hatékony érvényesülését, és igazságszolgáltatási jellegű eljárást folytat, így az ilyen eljárás keretében eljáró nemzeti bíróság jogosult arra, hogy előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel forduljon a Bírósághoz (lásd analógia útján: 2019. február 28-i Gradbenišvo Korana ítélet, C-579/17, EU:C:2019:162, 39. és 41. pont).
- 37 E megfontolásokra tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 44/2001 rendelet 54. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az olyan tagállami bíróságnak, amelyhez az eredetileg eljáró bíróság által meghozott határozat végrehajthatóságát igazoló tanúsítvány kiállítása iránti kérelmet nyújtottak be, az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló helyzetben, amelyben a végrehajtandó határozatot meghozó bíróság e határozat elfogadásakor nem határozott e rendelet alkalmazhatóságáról, meg kell vizsgálnia, hogy a jogvita e rendelet hatálya alá tartozik-e.

A második kérdésről

- 38 A jelen ítélet 23–26. pontjában kifejtett pontosításokra tekintettel a második kérdést úgy kell érteni, mint amely arra irányul, hogy a 44/2001 rendelet 1. cikkének (1) bekezdését és (2) bekezdésének a) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy az olyan eljárás, mint amely az alapügy tárgyát képezi, amelynek tárgya *de facto* élettársi kapcsolatból származó vagyoni jogviszonyok megszűnése, az ezen (1) bekezdés értelmében vett „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmába tartozik, és ezáltal e rendelet tárgyi hatálya alá tartozik.
- 39 Előzetesen meg kell jegyezni, hogy a 44/2001 rendelet 1. cikke (2) bekezdésének a) pontja e rendelet hatálya alól kizárja a házassági vagyoni jogot. Csupán az 1215/2012 rendelet vezette be e kizárásnak az olyan kapcsolatból eredő vagyoni jogra való kiterjesztését, amelyet az adott kapcsolatra alkalmazandó jog szerint a házassághoz hasonló joghatásúnak tekintenek.
- 40 Emlékeztetni kell arra is, hogy mivel a 44/2001 rendelet a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról és a bírósági határozatok végrehajtásáról szóló, 1968. szeptember 27-i Brüsszeli Egyezmény (HL 1972. L 299., 32. o.) helyébe lépett, a Bíróság által az ezen egyezmény rendelkezéseire vonatkozóan adott értelmezés e rendelet rendelkezéseire is érvényes, amennyiben e közösségi jogszabályok rendelkezései egyenértékűnek tekinthetők (2016. június 16-i Universal Music International Holding ítélet, C-12/15, EU:C:2016:449, 22. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 41 Amint az a Bíróságnak az említett egyezmény 1. cikke első bekezdésének 1. pontjára vonatkozó ítélkezési gyakorlatából következik – amely rendelkezésnek a szövege megfelel a 44/2001 rendelet 1. cikke (2) bekezdése a) pontja szövegének, és így, amint arra a Bíróság a jelen ítélet előző pontjában emlékeztetett, a Bíróság által az előbb említett rendelkezésre vonatkozóan adott értelmezés a másodikra is alkalmazandó –, a „házassági vagyoni jog” a házassági kötelékből vagy az annak felbontásából közvetlenül származó vagyoni jogviszonyokra vonatkozik (lásd ebben az értelemben: 1979. március 27-i de Cavel ítélet, 143/78, EU:C:1979:83, 7. pont).
- 42 Mivel az előzetes döntéshozatalra utaló határozat tanúsága szerint az alapügy felei tekintetében nem állt fenn házassági kötelék, a *de facto* élettársi kapcsolatukból eredő vagyoni viszonyaik nem minősíthetők a 44/2001 rendelet 1. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében vett „házassági vagyoni jog” hatálya alá tartozónak.
- 43 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 44/2001 rendelet 1. cikke (2) bekezdésének a) pontjában foglalt kizárás olyan kivételnek minősül, amelyet e jellege miatt szigorúan kell értelmezni. A Bíróság ugyanis a 44/2001 rendelet azon céljára hivatkozva, amely a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségnek a határozatok szabad mozgását elősegítő fenntartására és fejlesztésére irányul, már megállapította, hogy az említett rendelet hatálya alól kizárt esetek olyan kivételeket képeznek, amelyeket minden kivételhez hasonlóan szigorúan kell értelmezni (lásd ebben az értelemben: 2014. október 23-i flyLAL-Lithuanian Airlines ítélet, C-302/13, EU:C:2014:2319, 27. pont).
- 44 Ezenfelül a „házassági vagyoni jognak” a 44/2001 rendelet 1. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében vett fogalmára vonatkozó azon értelmezést, amely szerint az olyan *de facto* élettársi kapcsolat, mint amely az alapügy tárgyát képezi, nem tartozik e rendelkezés hatálya alá, alátámasztja az ezen utóbbi kizárásra vonatkozóan az 1215/2012 rendelet által bevezetett jogszabály-módosítás. Amint azt a Bíróság a jelen ítélet 39. pontjában megjegyezte, az említett kizárást ezen utóbbi rendelet kiterjesztette a házassági vagyoni jog körén túlra, de csupán a házassághoz hasonlóan tekintett kapcsolatokra. Így a 44/2001 rendelet 1. cikke (2) bekezdésének a) pontját nem lehet úgy értelmezni, mint amely az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló *de facto* élettársi kapcsolatra alkalmazandó, máskülönben ezen utóbbi módosítás értelmetlen lenne.

- 45 E megfontolásokra tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 44/2001 rendelet 1. cikkének (1) bekezdését és (2) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy az olyan eljárás, mint amely az alapügy tárgyát képezi, amelynek tárgya *de facto* élettársi kapcsolatból származó vagyoni jogviszonyok megszűnése, az ezen (1) bekezdés értelmében vett „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmába, és ezáltal e rendelet tárgyi hatálya alá tartozik.

A költségekről

- 46 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (hatodik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet 54. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az olyan tagállami bíróságnak, amelyhez az eredetileg eljáró bíróság által meghozott határozat végrehajthatóságát igazoló tanúsítvány kiállítása iránti kérelmet nyújtottak be, az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló helyzetben, amelyben a végrehajtandó határozatot meghozó bíróság e határozat elfogadásakor nem határozott e rendelet alkalmazhatóságáról, meg kell vizsgálnia, hogy a jogvita e rendelet hatálya alá tartozik-e.**
- 2) **A 44/2001 rendelet 1. cikkének (1) bekezdését és (2) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy az olyan eljárás, mint amely az alapügy tárgyát képezi, amelynek tárgya *de facto* élettársi kapcsolatból származó vagyoni jogviszonyok megszűnése, az ezen (1) bekezdés értelmében vett „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmába, és ezáltal e rendelet tárgyi hatálya alá tartozik.**

Toader

Rosas

Safjan

Kihirdetve Luxembourgban, a 2019. június 6-i nyilvános ülésen.

A. Calot Escobar
hivatalvezető

C. Toader
a hatodik tanács elnöke